

Janvier (Leden)

1

Tenkrát před deseti lety, to bylo ještě v zemi cheeseburgerů a koblih s dírou uprostřed, to si Annie vůbec nelámala hlavu nad tím, co jí a co jíst bude, nebo nebude. Tehdy to dokázala, teď to ale bylo všechno úplně jinak. Teď pro ni bylo JÍDLO, ano, JÍDLO, psané přesně takhle, velikými, co největšími písmeny, vším. Myslela na jídlo, mluvila o jídle, připravovala jídlo... a přitom jaksi mimoděk nabírala další a další kilogramy, zcela *nevhodné* kilogramy, tedy alespoň podle pařížských standardů. Byly to dny, kdy pro ni jídlo představovalo posedlost. Například včera. To klesla na samotné dno kulinářského pekla, když si – a to na prázdný žaludek prosím! – koupila knihu *Bible du Beurre*. Byla to vlastně kuchařka zasvěcená jednomu jedinému – máslu. Jmenovalo se to bible másla a bible másla to opravdu byla, autor máslo miloval, rochnil se v něm a napsal na ně ódu.

A hned téže noci, sotva Annie zahrnala chlapce do postele, sebrala odvalu a zahlubala se do receptu na croissanty. Myslíte si, že se zděsila, když zjistila, že tohle nevinně vypadající pečivo, jež v posledních deseti letech bez sebemenší špetky podezření hltala jako hroch v zoologické zahradě pecny chleba, sestává z devětadevadesáti procent z másla? To si tedy pište! A myslíte si, že jí to zabránilo pustit se do přípravy svých vlastních croissantů? Ani náhodou!

Možná to ale byla terapie. Máslo. Možná potřebovala máslo, snila o másle, brodila se máslem. Potřebovala máslo, protože – a teď to bude znít divně – byla nešťastná.

Otázkou tedy bylo, jestli to, co cítila skutečně, byl více smutek, nebo více vztek. Celkově ale Annie, když už by si měla vybírat, dávala přednost tomu, že za nárůst její váhy o čtrnáct kilo od oné noci, kdy k té nehodě došlo, může smutek, a ne vztek. Na tom, že zapoměla, k čemu se používá rtěnka, nebo že už několik let nebyla u kadeřníka, to sice nic neměnilo, připadalo jí ale jaksí lepší, že za to může fakt, že je nešťastná, a ne pekelně našťvaná.

Bez ohledu na to, jak dlouho a zoufale vyhlížela z okna, Paříž se dneska tvrdošijně odmítala probrat. Bylo šest hodin ráno a dosud ani náznak nového dne. Annie se dnes – znovu – probudila už ve čtyři, nesoustředěná a osamělá. Dokonce natolik osamělá, že zvažovala, že vyšplhá ty troje schody a vytáhne chlapce z postelí na brzkou snídani.

Ještě pořád na sobě měla župan, byla neučesaná a dosud se neumyla, ale sprcha musela počkat. Vodovodní trubky vydávaly při jakémkoliv pokusu přimět je k činnosti kvílivý zvuk připomínající mrouskající se kočku, a kluci se potřebovali vyspat. A tak Annie studovala zdi kuchyně a vysoký strop a zoufale se snažila vymyslet nějakou činnost, pokud možno co nejnáročnější, kterou by zabila nejbližší hodinu. Ale i ta stará dlážděná podlaha byla bez poskvrnky. Sbíрка nejrůznějšího barevného harampádí z blešího trhu na otevřených policích byla dokonale srovnaná. A v dalších přihrádkách zase ležely ve skleněných nádobách ořechy, semínka, hrách, čočka a fazole, všechno pečlivě roztříděno podle barev. Ani tady nebylo co uklízet. Na plotýnce staříčkého sporáku už probublávala kuřecí polévka a na ploše kuchyňského pracovního stolu z carrarského mramoru leželo dvanáct roztomilých miniaturních croissantů, co si je přichystala už v noci, připravených jenjen strčit do trouby a odtud rovnou do pusy.

Ranní kuchyni plnil zvuk bublající polévky, cítit byly kvasnice, vařená zelenina a čerstvě spařená káva. Annie netrpělivě popadla kuchařku a častým používáním hodně opotřebovaný francouzsko-anglický slovník a usadila se k masivnímu stolu

uprostřed místnosti. Začala knihou listovat sem a tam, tam a sem. Konečně její pozornost zaujal snímek ryby obalené do něčeho bílého. Recept se jmenoval *Bar de mer dans sa croûte de sel*. Jenom aby se ujistila, že se nemýlí, rychle zalistovala slovníkem, aby si ověřila, že doopravdy ví, co znamená slovo *croûte*.

Krusta! Samozřejmě. Mořský vlk v solné krustě. Na recept bylo třeba celé kilo hrubě mleté soli z oblasti Guérande, protože použít obyčejnou sůl, to zřejmě podle francouzských mistrů kuchyně znamenalo něco jako hrdelní zločin. Jak si tak četla ten recept, usoudila, že se podle něj nejen nedá nic uvařit, ale dokonce i nakoupit suroviny na jeho realizaci je prakticky nemožné. Perfektní! Zrovna něco takového hledala! Annie popadla kalkulačku s pokémony a prsty se jí hbitě rozběhly po tlačítkách. Už to bylo sice deset let, co přišla do Francie, pořád si ale převáděla recepty z francouzštiny do angličtiny, gramy na unce, centilitry na standardní americké šálky, což byla jednotka, kterou by Francouzi nepochopili, ať by se snažili, jak by chtěli.

Nebylo to tím, že by se snad všechny ty míry a váhy nedokázala naučit, představovalo to její osobní vzpouru, její snahu dělat věci *jinak*. Zaschlé zbytky jídla na tlačítkách přístroje praskaly a skřípaly a ona pocítila podivné uspokojení, když si uvědomila, že i kalkulačka má svou *croûte*.

Recept byl skvělý, pro její potřeby přímo ideální, okamžitě se jí díky tomu zlepšila nálada. Přinejmenším bude moci nechat toho bezcílného bloumání od něčeho k ničemu, protože se zaměstná tím, že bude plánovat, nakupovat suroviny a nakonec komplikovaně péci mořského vlka..., kterého nikdo nebude jíst. Ji to ale zaměstná natolik, že nebude muset myslet. Myslet na peníze, myslet na to, že jí chybějí, myslet na podobné věci. A možná na chvíli zapomene i na ten nekonečný ping-pong v hlavě, kdy jí myšlenky přeskakují sem a tam jako nějaký podivný míček, který se nikdy nezastaví, míček přelétávající sítku mezi dvěma hráči, z nichž ani jeden není

schopen dosáhnout vítězného bodu. Protože tak tomu bylo od té chvíle, co Johnny umřel, pořád... Jeho-vina-její-vina-jeho-chyba-její-chyba-jeho-zrada-její-zrada... Pořád sem a tam, tam a sem, donekonečna.

Ta nehoda, k níž došlo, byla výsledkem jednoduché rovnice – alkohol plus rychlost rovná se smrt – a nikdo se špetkou zdravého rozumu v hlavě by neřekl nic jiného, než že to byla prostě otázka štěstí, či smůly. Ale všechny ty věci, které předtím oné noci řekl on jí a ona jemu, to bylo něco úplně jiného, to nebylo o štěstí nebo neštěstí. Vědět, a přitom předstírat, že neví... Hryzalo ji to u srdce, užíralo ji to zevnitř, pronásledovalo ji to dnem i nocí.

Od předních dveří se ozvalo diskrétní zaťukání. Lucas! A v týž okamžik si Annie uvědomila, že minulou noc přední dveře nezamkla – zase. *Oh mon Dieu!* Lucas se dostane dovnitř a zase ji bude kárat za tu její *alarmante* nedbalost. Samozřejmě by mohl jít zadem přímo do kuchyně, jako by to udělal každý normální člověk, to ale on ne, on se musí dovnitř drát předními dveřmi, aby měl proti ní municí hned po ránu. Kdo mu vlastně dal právo na to, aby ji kontroloval? Navíc, tohle je šestnáctý pařížský *arrondissement*, ten nejklidnější, nejbezpečnější, nejpokojnější obvod celé Paříže, a soukromá ulice k tomu.

Annie naslouchala, jak se Lucas pokouší otevřít, otáčí koulí, sloužící zvenčí jako klika, sem a tam a pak se do zkřížených a vrzajících dveří opírá celou vahou, jako by jí tím chtěl ukázat, jak věci v jejím domě fungují, tedy spíše nefungují tak, jak by měly. Jak rád Lucas kritizuje všechno, co je v domě v nepořádku! Annie ovšem už dávno pochopila, že ve skutečnosti Lucas kritikou domu nemíří na dům samotný, o ten mu nešlo. Ve skutečnosti totiž kritizoval ji, přímo *ji osobně* za to, jak vede celý svůj život.

Annie si trochu urovnala růžový, notně zvalený a srdíčky doslova zamořený froté župan, který jí chlupci věnovali ke Dni matek. Ten župan byl obrovský omyl, totální chyba, vypadala

v něm jako velká růžová bečka, co by ale jako máma pro své děti neudělala? Kluci museli dát na hromádku všechny úspory, aby jí ho mohli koupit. Rychle si ještě rukou uhladila vlasy a připravila se na okamžik, kdy Lucasův odmítavý pohled padne na to, čemu chlapi říkali „mamáč“, a také na to, že on sám bude na beton oblečený v kašmíru, bude hladce oholený a vonět bude kolínskou Habit Rouge od Guerlaina. Zatímco Annie je cítit po polévce a vypadá jako jeden z těch vagabundů potulujících se po pařížských ulicích a mluvících sami k sobě. Takových vagabundů, kteří by, když by na to přišlo, na sobě klidně mohli mít i růžový župan se srdíčky, a nikdo by se nedivil.

S Lucasem vnikl do kuchyně poryv lednového větru, a to už muž zápasil se dveřmi, aby je za sebou zase zavřel. Pofoukal si prsty, pak vrazil ruce do kapes černého kabátu a jako obrovský, sám sebe litující tučňák se přišoural ke sporáku.

„Dej mi pokoj!“ pozdravila ho Annie nejslušněji, jak si zasloužil.

Lucas došel ke sporáku, podezřívavě nakrčil nos a nasál vůni vařící se polévky, potom natáhl ruce nad hrnec a chvíli je tam podržel v teple. Pak si konečně sundal kabát a poskládal své dlouhé tělo na kuchyňskou židli. „Máš trochu toho mizerného amerického kafe?“ zeptal se nakonec. Lucas mluvil anglicky velmi dobře, ale s těžkým a nezaměnitelným přízvukem. Annie vstala ze židle a obrátila se k němu zády, aby neviděl, že se usmívá. Koneckonců právě teď na něj přece měla mít vztek, stejně tak jako on na ni, to už byla součást každodenní hry. A kdyby Lucas viděl, že se usmívá, celou hru by to pokazilo. Z přihrádky vytáhla kafáč s Mickymauzem a kávovou konvici přesunula z pracovního pultu doprostřed jídelního stolu, celou dobu přitom uvažovala, jestli v tom županu nemá moc velký zadek. Ne snad, že by hrnkem o stůl přímo třískla, když mu do něj nalávala kávu, rozhodně se ale nedalo říci, že by to udělala decentně a s elegancí.

Lucas, musela si to opět připomenout, má na mysli jenom její dobro. Je tu teď, v tuto nekřesťanskou hodinu jenom proto,

že ví o její nespavosti, a kdoví o čem všem ještě. Možná vlastně ví skoro úplně o všem. Přijel sem vždycky na šálek kávy před tím, než pokračoval někam, kam takoví pařížští Lucasové, kteří nic nemusí, ale všechno mohou, chodívají, Annie ale měla podezření, že sem chodí z jiného důvodu. Zkontrolovat ji, jestli se vůbec oblékla a aspoň trochu si prohrábla vlasy. A fungovalo to. Nic vás nedokáže dostat do sprchy tak jistě a rychle jako nesouhlasně pozvednuté obočí dekadentně elegantního Francouze.

Annie často uvažovala o tom, proč se vlastně s Lucasem trápí, a stejně tak často – jako třeba zrovna teď – si lámala hlavu tím, proč on se trápí s ní. Od chvíle, co Johnny umřel, podařilo se jí od sebe odehnat celou spoustu lidí, kteří to s ní mysleli dobře. Jak říkala svým chlapcům: Než si vybrat špatně, lépe být sama. Ale zrovna teď ji napadlo, zda to v tomhle případě není vlastně úplně naopak. Zda to nebyl Lucas, kdo vybíral a vybíral, až přebral. A zda by pro něj nebylo lepší být sám než s ní.

Lucas pečlivě studoval hrnek, jako by na něm chtěl pohledem zahubit všechny případné bakterie, nebo spíše proto, aby oddálil chvíli, kdy řekne, co říci přišel.

„Nenabíjejte posly,“ pronesl konečně.

„Nezabíjejte! Říkáme ‚nezabíjejte‘.“

Už to tu bylo zase. Annie cítila, jak v ní roste vztek jako tlak páry v kotli staré lokomotivy. Lucas měl skutečně mimořádnou schopnost ji naštvat. Ne, nebylo to jako *tamten* vztek, ten starý vztek, ten věrný společník, co ji užíral už skoro tři roky. Tenhle vztek byl úplně nový. Nový a pokaždé trochu jiný. A určitě neměl – tím si byla jistá – nic společného s tím, že Lucas jenom náhodou unikl nehodě, která stála Johnnyho život.

Johnny se totiž pokoušel oné noci vytáhnout Lucase ven, Lucas ale chtěl zůstat doma a sledovat *Fête de la Musique* v klicdu a v televizi. Nejlepším způsobem, jak Johnnymu uniknout, bylo dělat se mrtvým, takže Lucas jednoduše nezvedl telefon. „Přijdeme tě se Stevem vyzvednout,“ říkal Johnnyho hlas ze

záznamníku. „Když budeš pořád jenom čumět na televizi, ty ptáku, nic nezažiješ.“

Je jisté, že kdyby pro něj nejeli, k nehodě by nedošlo, Lucas za to ale určitě nemohl. Noviny pak psaly o „krvavé lánzi“, ve které uvízlo hned deset aut. Příliš mnoho chlastu, co do sebe Johnny nalil, mu zpomalilo reflexy. Alkohol, nebo také ztráta soustředění vyplývající z toho, jak se s ním předtím pohádala. Ne, Annie určitě Lucase z ničeho neobviňovala, to by byl nesmysl. Jenom by si přála, kdyby dokázala se stejnou logikou pohlížet i sama na sebe, na svou vinu či nevinu.

Důvod, proč se na Lucase zlobila – ve skutečnosti vzteky viděla rudě –, neměl s tou nehodou nic společného a mohl za to stoprocentně jen a pouze Lucas, který se rozhodl strkat nos do věcí, které byly čistě jen její, proto, že se rozhodl jí kontrolovat život.

Lucas vhodil do šálku kostku cukru, zamíchal hnědou tekutinou a pozvedl hrníček k ústům. Rozhlédl se přitom kolem sebe, jako by ho opět vyděsilo to, jak se ocitl v Anniině kuchyni. „Když to půjde dobře, budeš moci dům nabídnout někdy v únoru,“ prohlásil, aniž by se na ni podíval.

Anni začalo štípat v nose a v očích, hned nato se rozkřičela. Ukázala prstem k zásobníku, v němž byly pod biolampami úhledně srovnány tři řady dvoupalcových květináčů. „A co moje rajčata?“ zaskuhrala, neuvědomujíc si, že zvyšuje hlas. Ale bylo to tam, znělo to trochu, jako když se rozpiští myš. „Co bude s nimi? Myslel jsi na ně?“

„To je...“ spustil Lucas, pak se ale odmlčel. „Nenapadá mě žádný zázračný způsob, jak si vydělat dost peněz na to, aby sis mohla dovolit bydlení v luxusní pařížské čtvrti, a přitom vychovávala tři děti.“

„Seženu si práci,“ odsekla.

Lucas si zaujatě prohlížel své dokonale upravené nehty. „Na to ti budou chybět praktické zkušenosti.“

„Zkušenosti, zkušenosti,“ pitvořila se a přeháněla francouzský přízvuk jako Peter Sellers, když hrál inspektora Clouseaua

v *Růžovém panterovi*. „Jsem máma tří kluků, kterým není ani devět roků. Tak to musím mít nějaké *zkůšenosti*. A taky jsem na střední měla závěrečný projev za celý ročník! Copak to nic neznamená?“

„Ne,“ odpověděl Lucas zcela upřímně a povzdechl si.

Samozřejmě, že to nic neznamenalo, to Annie sama věděla nejlíp. Ve Francii to nejspíš neznamenalo nikdy *vůbec* nic a vzhledem k tomu, že k těm jejím patnácti minutám slávy došlo před více než deseti lety a od té doby se nic nenaučila, neznamenalo by to nic už ani ve Státech.

„Tenhle dům je jediné, co nám po té tragédii zbylo.“

„Po tragédii, ke které došlo před třemi roky, Annie.“

S Lucasem to bylo vždycky stejné, připomínalo to stokrát zhlédnutý film, na němž se změnilo pouze to, že ho technici vyčistili a převedli do 3D, herci ale pořád hráli stejné role a vyslovovali stejná slova. Vždycky to byl stejný Lucas. S tím svým aristokratickým držením těla, zasmušilým výrazem, s tím, jak při řeči gestikuloval oběma rukama. Ach, jak byl při tom nechutně a nafoukaně francouzský! Očima mu stále upřeně hleděla na krk. „Dva a půl roku! Kluci to nesou stejně těžce, jako když Johnny umřel. Jsou z toho pořád stejně zkroušení.“

Lucas na ni unaveně pohlédl. „Ty jsi. Možná, že ty. Kluci už to berou dobře.“

„Nikdo to nebere dobře! Všechny nás to poznamenalo! Na celý život!“ Hlas se jí zlomil a dříve, než tomu stihla vědomě zabránit, se zhroutila na stůl a tiše vzlykla.

Lucas se zvedl ze židle, vytáhl z kapsy kapesník a podal jí ho. Nevšímal si kapesníku, natáhla se místo toho po papírové utěrce, ležící na stole, a vysmrkala se do ní. Lucas k ní přistoupil a neohrabaně ji poplácal po zádech. Slzy, jež jí tekly z očí, ho ale nemohly odradit nadlouho. „Annie, musíš to prodat, protože jinak o ten dům stejně přijdeš a nebudeš z toho mít nic. Nejsi schopná splácet hypotéku. Je mi to moc líto, ale z finančního hlediska nemáš na výběr.“